

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Piotr Feliniak
Sędziowie:	SA Izabela Dercz SO del. Barbara Augustyniak (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Łukasz Szymczyk

przy udziale K. G., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2013 r.

sprawy

1) **T. G.**

oskarżonego z art. 258 §3 kk; art. 54 §1 i 55 §1 oraz 9 §1 w zw. z 62 §1 i 37 §1 pkt 1, 2 i 5, a także 6 §2 i 7 §1 kks; art. 9 §1 w zw. z 62 §2 i 37 §1 pkt 1, 2 i 5 oraz 6 §2 kks; art. 56 §2 i 62 §2 w zw. z 6 §2, 7 §1 i 9 §3 kks;

2) **D. D.**

oskarżonego z art. 258 §3 kk; art. 54 §1 i 55 §1 oraz 9 §1 w zw. z 62 §1 i 37 §1 pkt 1, 2 i 5, a także 6 §2 i 7 §1 kks; art. 9 §1 w zw. z 62 §2 i 37 §1 pkt 1, 2 i 5 oraz 6 §2 kks; art. 18 §3 kk w zw. z art. 56 §1, 61 §1 i 62 §2 w zw. z 37 §1 pkt 1 i 7 §1 oraz 6 §2 kks;

3) **W. M.**

oskarżonego z art. 258 §1 kk; art. 18 §3 kk w zw. z art. 54 §1 i 55 §1 w zw. z 37 §1 pkt 1, 2 i 5, 6 §2 i 7 §1 kks; art. 18 §3 kk w zw. z art. 56 §1, 61 §1 i 62 §2 w zw. z 37 §1 pkt 1 i 7 §1 oraz 6 §2 kks;

4) **J. K.**

oskarżonego z art. 258 §1 kk; art. 56 §1 i 62 §2 kks oraz art. 18 §3 kk w zw. z art. 54 §1 i 55 §1 w zw. z 37 §1 pkt 1, 2 i 5, 6 §2 i 7 §1 kks; art. 270 §1 w zw. z 12 kk;

5) **P. G.**

oskarżonego z art. 258 §1 kk; art. 56 §1, 62 §2 i 9 §1 kks oraz art. 18 §3 kk w zw. z art. 54 §1 i 55 §1 w zw. z 37 §1 pkt 1, 2 i 5, 6 §2 i 7 §1 kks; art. 62 §2 i 9 §1 w zw. z 37 §1 pkt 2 oraz 6 §2 kks;

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 11 czerwca 2012 r., sygn. akt III K 108/10

na podstawie art. 437 §1 i 2 kpk, art. 438 pkt 2 kpk, art. 439 §1 pkt 11 kpk

1. uchyla wyrok w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. W., adw. M. C. i adw. M. G. kwoty po 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł. tytułem kosztów obrony udzielonej z urzędu oskarżonym D. D., W. M. i J. K. w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt II AKa 281/12

UZASADNIENIE

W toku postępowania przeciwko T. G. i innym, wymienionym niżej oskarżonym postawiono zarzuty:

- **T. G.** – o czyny: z art. 258 § 3 k.k.(pkt I a/o); z art. 54 § 1 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., a także z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s.(pkt II a/o); z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. (pkt III a/o); z art. 56 § 2 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., art. 7 k.k.s. i art. 9 § 3 k.k.s. (pkt IV a/o);

- **D. D.** – o czyny: z art. 258 § 3 k.k. (pkt V a/o); z art. 54 § 1 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. oraz art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., a także art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. (pkt VI a/o); z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. (pkt VII a/o); z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s., art. 61 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. (pkt VIII a/o);

- **W. M.** – o czyny: z art. 258 § 1 k.k. (pkt XXIII a/o); z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. (pkt XXIV a/o); z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s., art. 61 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. (pkt XXV a/o); z art. 190 § 1 k.k. (pkt XXVI a/o); z art. 190 § 1 k.k. (pkt XXVII a/o);

- **J. K.** – o czyny: z art. 258 § 1 k.k. (pkt XXVIII a/o); z art. 56 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. oraz art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s.

1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. (pkt XXIX a/o); z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt XXX a/o)

- **P. G.** – o czyny: z art. 258 § 1 k.k. (pkt XXXI a/o); z art. 56 § 1 k.k.s., art. 62 § 2 k.k.s. i art. 9 § 1 k.k.s. oraz art. 18 § 3 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. i art. 55 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. (pkt XXXII a/o); z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. oraz art. 6 § 2 k.k.s. (pkt XXXIII a/o).

Wyrokiem z dnia 11 czerwca 2012r. Sąd Okręgowy w Kaliszu wymierzył oskarżonym:

- **T. G.** , w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych za przestępstwa przypisane w pkt. A.1., A.2., A.3. i A.4., karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 8) oraz w miejsce kar jednostkowych grzywny orzeczonych za przestępstwa przypisane w pkt. A.2., A.3. i A.4. karę łączną 800 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość 1 stawki na kwotę 100 złotych;

- **D. D.** , w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych za przestępstwa przypisane w pkt. B.1., B.2., B.3. i B.4., karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz w miejsce kar jednostkowych grzywny orzeczonych

za przestępstwa przypisane w pkt. B.2., B.3. i B.4. karę łączną 800 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość 1 stawki na kwotę 100 złotych;

- **W. M.** , w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych za przestępstwa przypisane w pkt. C.3., C.4. i C.5., karę łączną 2 lat pozbawienia wolności; za przestępstwo przypisane w pkt C.5. orzekł nadto karę 200 stawek dziennych grzywny;

- **J. K.** , w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych za przestępstwa przypisane w pkt. D.1., D.2. i D.3., karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

- **P. G.** , w miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych za przestępstwa przypisane w pkt. E.1., E.2. i E.3., karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności; za przestępstwo przypisane w pkt. E.3. orzekł nadto karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość 1 stawki na kwotę 100 złotych.

Ponadto wobec oskarżonych:

- **T. G.** – orzekł środki karne w postaci: przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w związku ze skazaniem za czyny przypisane w pkt. A.2., A.4. oraz zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. A.2.;

- **D. D.** - orzekł środki karne w postaci: przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w związku ze skazaniem za czyny przypisane w pkt. B.2., B.4. oraz zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. B.2.;

- **W. M.** - orzekł środek karny w postaci przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. C.5.;

- **J. K.** - orzekł środki karne w postaci: przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. D.2. oraz zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. D.2.;

- **P. G.** - orzekł środki karne w postaci: przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. E.2. oraz zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt. E.2.

Oskarżony W. M. został uniewinniony od popełnienia czynów opisanych w pkt XXVI oraz XXVII a/o (pkt C.1. oraz C.2. wyroku).

Sąd rozstrzygnął ponadto o zaliczeniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności oskarżonym: T. G., D. D., W. M. i P. G., kosztach sądowych i kosztach obrony z urzędu.

Z wyrokiem nie zgodzili się obrońcy wszystkich wymienionych oskarżonych.

Obrońca oskarżonego T. G. zaskarżył wyrok w całości i na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania procesowego, mianowicie art. 4, 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku, a wynikającą z oparcia orzeczenia o winie oskarżonego T. G. tylko na dowodach obciążających i pominięcia dowodów korzystnych dla oskarżonego, bez należytego uzasadnienia takiego stanowiska,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku przez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przypisanych jemu przestępstw, mimo poważnych wątpliwości w tym względzie wynikających przede wszystkim z wyjaśnień oskarżonego, ujawnionego oraz zebranego materiału dowodowego.

Na zasadzie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego T. G. od przypisanych mu przestępstw, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I-szej instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego W. M. zaskarżył wyrok w części dotyczącej uznania oskarżonego za winnego przestępstw wymienionych w punktach: C.3, C.4 i C.5 zaskarżonego wyroku oraz skazania oskarżonego na kary wymienione w wyroku i orzeczenia wobec skazanego środków karnych.

Na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, w szczególności art. 7 k.p.k. i art. 424 k.p.k., polegającą na braku pełnej i wyczerpującej oceny przeprowadzonych i ujawnionych w toku postępowania sądowego dowodów oraz dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny bez uwzględnienia wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego;

2. obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia w szczególności art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na niezastosowaniu tego przepisu i rozstrzygnięciu nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mających wpływ na jego treść, a polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że oskarżony W. M. dopuścił się popełnienia czynów opisanych w punktach C.3, C.4 i C.5 zaskarżonego wyroku i to pomimo braku dostatecznych dowodów pozwalających na uznanie oskarżonego za winnego ich popełnienia.

Na zasadzie art. 427 k.p.k. i art. 437 k.p.k. obrońca domagał się:

- uniewinnienia oskarżonego, ewentualnie
- uchylenia wyroku i przekazania sprawy do Sądu I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego D. D. na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżyła wyrok w części dotyczącej wskazanego oskarżonego.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. wyrokowi zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, polegający na uznaniu, że zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala w sposób jednoznaczny przyjąć, że oskarżony D. D. dopuścił się zarzucanych mu w punktach V, VI, VII i VIII czynów, podczas gdy dowody te przy uwzględnieniu zasad wyrażonych w art. 4, 5 § 2 i 7 k.p.k. prowadzą do wniosku, że oskarżony ich nie popełnił.

W oparciu o ten zarzut na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k. obrońca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Obrońca oskarżonego J. K. na podstawie art. 425 § 1 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył wyrok w części do tego oskarżonego się odnoszącej.

Na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, polegający na dokonaniu błędnego ustalenia, że oskarżony J. K. w wyniku popełnienia przypisanego mu w pkt XXIX wyroku czynu uzyskał dla siebie korzyść majątkową w kwocie 106.169,15 zł., gdy tymczasem zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na dokonanie takiego ustalenia;

2. naruszenie prawa materialnego, a to art. 258 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że działanie oskarżonego J. K., polegające na wystawieniu w sposób opisany w wyroku 35 faktur VAT stanowiło udział w kierowanej przez T. G. i D. D.

zorganizowanej grupie przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw związanych z fikcyjnym obrotem paliwami płynnymi i przejęciem wynikających z tego tytułu należności publicznoprawnych;

3. niezastosowanie wobec oskarżonego J. K. środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności w sytuacji, gdy z uwagi na postawę oskarżonego, stopień zawinienia, stopień społecznej szkodliwości czynów oskarżonego, uzasadnione jest przyjęcie wobec niego pozytywnej prognozy kryminologicznej i zastosowanie tego środka.

Z uwagi na powyższe obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a. uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu w pkt XXVIII czynu;

b. zmianę opisu czynu przypisanego oskarżonemu w pkt XXIX wyroku poprzez usunięcie z jego treści zapisu, że oskarżony czynił z przestępczej działalności stałe źródło dochodów i działał w zorganizowanej grupie przestępczej kierowanej przez T. G. oraz D. D., mającej na celu popełnianie przestępstw związanych z fikcyjnym obrotem paliwami płynnymi i przejęciem wynikających z tego tytułu należności publicznoprawnych, oraz że osiągnął z tytułu swojej działalności korzyść majątkową w wysokości 106.169,15 zł.;

c. uchylenie rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego w postaci przepadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa (pkt 3 wyroku w części D – dot. J. K.);

d. uchylenie rozstrzygnięcia w przedmiocie kary łącznej (pkt 6 wyroku w części D – dot. J. K.);

e. wymierzenie oskarżonemu za czyny opisane w pkt XXIX i XXX kary łącznej w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz warunkowe jej zawieszenie na okres 4 lat próby.

Obrońca oskarżonego P. G. zaskarżył wyrok w całości i na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 3 k.p.k. zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść, a polegający na stwierdzeniu, że oskarżony dopuścił się czynów zarzucanych mu w akcie oskarżenia, mimo poważnych wątpliwości w tym względzie wynikających „z zeznań współoskarżonych oraz świadków”.

Na zasadzie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. obrońca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacje o tyle okazały się zasadne, że inicjując kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku, doprowadziły do jego uchylenia. Trzeba przy tym dodać, że sąd ad quem na podstawie art. 436 k.p.k. ograniczył rozpoznanie wniesionych środków odwoławczych do uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu, ponieważ rozpoznanie sprawy w tym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych uchybień było przedwczesne dla dalszego toku postępowania, przy czym w odniesieniu do oskarżonego J. K. również bezprzedmiotowe.

Zaskarżony wyrok co do oskarżonego J. K. podlegał uchyleniu z powodu zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., a więc niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, w tym wpływu uchybienia na treść orzeczenia.

Trzeba bowiem zauważyć, że rozprawa w dniu 1 marca 2012r., na której doszło do zamknięcia przewodu sądowego, toczyła się bez udziału oskarżonego J. K., mimo iż jego obecność była obowiązkowa. Obowiązujące przepisy procedury karnej zezwalają co prawda na prowadzenie postępowania mimo niestawiennictwa oskarżonego, jednakże możliwość ich zastosowania jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Jednym z takich przepisów jest regulacja zamieszczona w art. 376 § 2 k.p.k., umożliwiająca prowadzenie rozprawy w dalszym ciągu pomimo nieobecności oskarżonego (odpowiednie stosowanie art. 376 § 1 k.p.k.), jeżeli oskarżony po złożeniu wyjaśnień, zawiadomiony o terminie rozprawy odroczonej lub przerwanej, nie stawiał się na tę rozprawę bez usprawiedliwienia.

Do tego wyjątku odwołał się Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 1 marca 2012r. w odniesieniu m.in. do oskarżonego J. K., jednakże w realiach przedmiotowej sprawy orzeczenie sądu meriti było nieprawidłowe. Do takiej konstatacji uprawnia analiza treści protokołów rozpraw odbywanych w dniach 1 lutego 2012r. i 1 marca 2012r. oraz dokumentów zebranych w aktach, począwszy od zakończenia rozprawy w dniu 1 lutego 2012r.

Z treści protokołu rozprawy przeprowadzonej w dniu 1 lutego 2012r. wynikało m.in., iż powodem przerwania rozprawy do dnia 1 marca 2012r. stała się konieczność przesłuchania nieobecnego świadka A. P. oraz zwrócenia się do Prokuratury Rejonowej w Koninie o przesłanie dokumentów. Wcześniej zapadło postanowienie Sądu o zwróceniu się do wym. jednostki prokuratury o nadesłanie dokumentów wymienionych na k. 8520 oraz o ponownym wezwaniu świadka A. P.. Z treści tego protokołu nie wynika jednak, by jednocześnie zapadła decyzja, aby na nowy termin rozprawy przerwanej został również wezwany nieobecny oskarżony, tj. J. K.. Odnotowano wyłącznie, że „prokurator i wszyscy obecni na rozprawie obrońcy oskarżonych oraz oskarżony D. D., P. G., T. G. i W. M. oświadczają, iż przyjmują termin kolejnej rozprawy do wiadomości oraz, że stawią się na kolejny termin rozprawy bez odrębnych zawiadomień i wezwań”.

Wśród dokumentów znajdujących się w aktach sprawy od k. 8520 (ostatnia strona protokołu rozprawy z dnia 1 lutego 2012r.) do k. 8529 (pierwsza strona protokołu rozprawy z dnia 1 marca 2012r.) brak takiego, który potwierdziłby fakt skutecznego i prawidłowego wezwania oskarżonego J. K. na rozprawę w dniu 1 marca 2012r. Takiego dokumentu brak również w dalszej części materiału aktowego. Tym samym zapis zamieszczony w protokole rozprawy z dnia 1 marca 2012r. (k.8529) o prawidłowym wezwaniu oskarżonego J. K. nie odpowiadał rzeczywistości, a co za tym idzie brak było podstaw do wydania postanowienia o prowadzeniu postępowania w trybie art. 376 § 2 k.p.k. pod nieobecność wskazanego oskarżonego.

Skoro więc na rozprawie w dniu 1 marca 2012r. prowadzono czynności procesowe bez udziału oskarżonego J. K. w sytuacji, gdy jego obecność była obowiązkowa i nie zachodził żaden z ustawowych wyjątków umożliwiających kontynuowanie rozprawy pod jego nieobecność, nie może być wątpliwości, że Sąd Okręgowy dopuścił się bezwzględnej podstawy odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. (zob. wyrok SN z dnia 4 lutego 2009r. w sprawie 331/08, niepubl.).

Tym samym zaskarżony wyrok w części dotyczącej wymienionego oskarżonego podlegał uchyleniu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia.

Dodać przy tym należy, iż lektura akt przedmiotowej sprawy w części dotyczącej postępowania sądowego, a ściślej protokołów odbywanych rozpraw, pozwoliła na stwierdzenie, iż zamieszczone tam sformułowania dotyczące czynności niezbędnych do podjęcia w związku z wyznaczeniem nowego terminu rozprawy przerwanej lub odroczonej, nie pozwalały na precyzyjne i nie budzące wątpliwości ustalenia w zakresie odnoszącym się do osób wzywanych, w tym przede wszystkim oskarżonych. Taki sposób protokolowania rozprawy jest nieprawidłowy i pozostaje w sprzeczności z treścią art. 148 § 1 k.p.k. Jest przecież oczywistym, że protokół stanowi dokument o charakterze sprawozdawczym z przebiegu rozprawy, będąc jednocześnie podstawowym dowodem informacji o postępowaniu, co ma kolosalne znaczenie zwłaszcza dla oceny prawidłowości postępowania pierwszoinstancyjnego przez sąd odwoławczy. Dlatego nie może być rolą sądu ad quem domyślanie się m.in. czy i kto został wezwany na rozprawę główną, a nadto w jakim trybie takie wezwanie nastąpiło.

Dodatkowo podnieść należy, iż wyrok Sądu Okręgowego uchylał się spod kontroli instancyjnej, ponieważ z powodu uchybień natury proceduralnej, a dotyczących sporządzonego wadliwie i z naruszeniem art. 424 k.p.k. uzasadnienia, niemożliwym było dokonanie oceny prawidłowości zaskarżonego orzeczenia.

Nie może być wątpliwości, iż nie sposób przecenić wagi pisemnych motywów wyroku, skoro stanowią one wyraz odzwierciedlenia wyników narady sądu nad wydanym orzeczeniem, będąc odbiciem uporządkowanego procesu logicznego rozumowania sądu, uwzględniającego całokształt ujawnionych w toku rozprawy okoliczności oraz przeprowadzonych na tej rozprawie dowodów,

jak również oceny i analizy, których wynikiem były następnie ustalenia decydujące o finalnym rozstrzygnięciu kwestii stanowiących przedmiot rozpoznania (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 12 stycznia 2006r. w sprawie II AKa 448/05, OSA 2007r., Nr 7, poz. 32; wyrok SN - Izby Wojskowej z dnia 6 października 2009, w sprawie WA 31/09, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych rok 2009, Nr 1, poz. 1936; wyrok SA w Łodzi z dnia 12 sierpnia 2008r. w sprawie II AKa 99/08, Prok. i Pr. 2009r. Nr 5, poz. 42, s. 19). Przepis art. 424 k.p.k., określający niezbędne „minimum” uzasadnienia wyroku (zob. P. Hofmański, S. Zabłocki „Elementy metodyki pracy sędziego w sprawach karnych”, Kraków 2006, s. 265-268), odnoszącego się do jego struktury (zawartości) merytorycznej i układu wewnętrznego, nie pozostawia najmniejszych wątpliwości, jakie elementy muszą znaleźć się bezwzględnie w każdym poprawnie sporządzonym uzasadnieniu.

Pisemne motywy wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu nie spełniają wymogów procesowych.

Sąd meriti nie tylko, że dokonał sumarycznego (zbiorczego) wyliczenia dowodów (vide str. 202, 203 -206 uzasadnienia) po opisanu wszystkich faktów oraz okoliczności, jakie ustalił w toku przeprowadzonego postępowania, lecz ponadto w tej części sporządzanego przez siebie dokumentu zamieścił treści stanowiące powielenie (powtórzenie) fragmentów uzasadnienia aktu oskarżenia oraz zarzutów postawionych T. G., D. D., W. M., J. K. i P. G. – przedstawiając je jako własne. Już taki sposób opracowania pisemnych motywów uznawany jest w orzecznictwie za rażącą obrazę art. 424 § 1 k.p.k. (zob. np. wyrok: SN z dnia 2 marca 2005r., w sprawie sygn. akt IV KK 335/04, OSN Izba Karno 2005r., Nr 4 poz. 36, SA w Łodzi z dnia 15 stycznia 2002r., w sprawie II AKa 182/01, Prok. i Pr. - wkł. 2004r., Nr 6, poz. 25; SN z dnia 27 czerwca 2001r., V KKN 48/99, niepubl.; SA Szczecin z dnia 7 września 2005r., w sprawie II AKa 135/05, OSA 2006r., Nr 9, poz. 54; SA w Krakowie z dnia 1 marca 2005r., w sprawie II AKa 23/05, KZS 2005r., Nr 4, poz. 37; SA w Katowicach z dnia 27 stycznia 2005 r., II AKa 461/04, OSA w Katowicach 2005r., Nr 1, poz. 7).

Sąd a quo ponadto nie spełnił wymogów ustawowych uzasadnienia w odniesieniu do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, ponieważ ograniczył się do wymienienia zastosowanych przepisów oraz przytoczenia ich treści wraz z fragmentami stanowisk prezentowanych w literaturze oraz orzecznictwie, pomijając całkowicie konieczność przywołania argumentacji, która w okolicznościach niniejszej sprawy istotnie przemawiała za przyjęciem takiej właśnie kwalifikacji prawnej czynów, jakie zostały przypisane oskarżonym T. G., D. D., W. M., J. K. i P. G.. Nadto – dochodząc do przekonania, że wymienieni oskarżeni są sprawcami określonych czynów – Sąd Okręgowy ponownie powielił (powtórzył) treść zarzutów postawionych oskarżonym w akcie oskarżenia.

Wymogom ustawowym nie czynił zadość także sposób dokonanej przez sąd meriti oceny zgromadzonych dowodów i to zarówno, gdy chodzi o złożone przez oskarżonych wyjaśnienia, jak i zeznania świadków. W znakomitej większości ocena ta sprowadza się do wyłącznie do ogólnikowych konstatacji bądź identycznych w swej treści (i stanowiących powtórzenia) stanowisk, nie pozwalając w żadnym razie na stwierdzenie powiązań pomiędzy określonymi dowodami oraz okolicznościami wymagającymi udowodnienia. Trudno więc uznać, że także i w tym fragmencie pisemnych motywów swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wykazał się należyłą starannością i wnikliwością (zob. wyrok SN – Izby Wojskowej z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie WA 77/02, OSN w Sprawach Karnych 2003r., Nr 1, poz. 292).

Przywołane wyżej okoliczności jednoznacznie wskazują, że wady uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego są tak znaczne i istotne, że uniemożliwiają wypowiedzenie się w przedmiocie zasadności zarzutów zawartych w wywiedzionych przez obrońców oskarżonych skargach apelacyjnych, co w konsekwencji musiało prowadzić do wydania przez Sąd Apelacyjny orzeczenia o charakterze kasatoryjnym.

Ponieważ w toku postępowania przed sądem ad quem oskarżeni D. D., W. M. oraz J. K. korzystali z pomocy obrońców z urzędu, uwzględniając złożone w tym zakresie wnioski Sąd Apelacyjny zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. W., adw. M. C. i adw. M. G. kwoty po 738 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu odwoławczym. Kwota należnego wynagrodzenia, obliczona na podstawie § 14. 2. pkt 5 Rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie...(Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zmianami) została powiększona o stawkę VAT.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy winien mieć na względzie poczynione wyżej uwagi i ustrzec się błędów, które skutkowały uchycieniem zaskarżonego wyroku. W razie zaś sporządzania pisemnych motywów wyroku, będzie baczyl, by odpowiadało ono wymogom ustawowym sprecyzowanym w art. 424 k.p.k. i tym samym umożliwiało dokonanie ewentualnej kontroli instancyjnej.